

Donose li maloljetnički zatvori više štete nego koristi? Pravobraniteljica upozorava: Stanje s maloljetnicima je alarmantno

Sustav ili kaos? Što stvarno čeka maloljetne delinkvente u Hrvatskoj?

ANA TENŽERA / Foto: Privatni album, Dalmacija Danas, AI – Objavljeno prije 2 sata

Kako popraviti sustav za popravljanje – možda je lako napisati na tipkovnici, ali ispitati situaciju na terenu sasvim je druga priča. Priča u kojoj narativ nailazi na jednu prepreku nakon druge, gdje se miješaju jurisdikcije (ili kako sugovornici govore – multidisciplinarnost), koja na svakom koraku nailazi na nove barijere, nešto je sasvim drugo. U proteklih 15 tekstova razgovarali smo s nadležnim ministarstvima, ljudima koji su prošli maloljetničke sankcije koje su im kasnije utjecale i odredile cijeli život (nekima i smrt, kako smo saznali od žrtve sekundarne traumatizacije), posjetili smo Odgojni Zavod u Turopolju, pričali što s psiholozima što s forenzičnim psihijatrima, pravosudnom policijom...

Situacija je opisana onakvom kakva sada jest, sa svim vrlinama i manama. Oko nekih stvari vrtimo se u krug, nadležnima je postao hobi prebacivanje loptice na drugoga, čuli smo potresnih priča za koje smo mislili da postoje samo na velikim ekranima, ali činjenica je da ni maloljetnom delinkventu nije lako, kao ni roditeljima koji su ga odgajali. Sucima pred koje dijete staje je teško, zakoni doneseni još prije 11 godina postoje, ali se ne provode u praksi tako da ovaj novinarski rad samo ukazuje na probleme kojima se treba svakodnevno baviti, dovesti ih na višu razinu te konačno upaliti alarm da se stvari pokrenu.

Maloljetni delikventi ili buntovni tinejdžeri – gdje je linija razdvajanja?

Maloljetnička delinkvencija smatra se najozbiljnijim oblikom problematičnog ponašanja mladih koje ovisi o unutarnjim i vanjskim čimbenicima. Treba razlikovati buntovni obrazac ponašanja, svojstven tinejdžerima, i obrazac koji može eskalirati te sa sobom donijeti brojne posljedice. Mladi

asocijalni ljudi često su nestrpljivi i sam pojam budućnosti može im biti dalek te ne posvećuju previše razmišljanja o godinama pred njima. Fokus im je trenutno stanje i zadovoljstvo koje mogu dobiti u sadašnjem trenutku, „hoću sad i hoću sve“ filozofija.

O tome sve zna naša prva sugovornica **Lana Petö Kujundžić**, sutkinja Visokog kaznenog suda i predsjednica Udruge sudaca za mladež, obiteljskih sudaca i stručnjaka za djecu i mladež koja se ne libi napasti sustav, njegove manjkavosti te često istupa u medijima i govori o pravima djece – čemu su sve izloženi kad su zatvoreni, o zakonima koji nisu problem, ali provođenje jest, te u čemu sve griješimo kad su u pitanju maloljetni delinkventi. „Dešava nam se da kada obuhvatimo jednog maloljetnika u dobi od recimo 17 godina, vidimo sve propuste koji su se desili u njegovoj 13-14 godini, kad ga nismo prepoznali kao rizik od počinjenja kaznenog djela, pa ga s 14 nismo obuhvatili s prvim lošim ponašanjem. I sad ga imamo u 17 godini s nizom kaznenih djela, kada je postao dosta problematična osoba zbog svojih problema u ponašanju, gdje nitko nije zapravo odradio posao kako treba” . , izjavila je ova sutkinja još 2015. godine. Iako kaže da je u nekim slučajevima zaista potrebna krajnja mjera – maloljetnički zatvor, kaže da smatra „da je to jednostavno drugačiji način življenja“, no ubrzo dodaje: „Djeci nije mjesto u zatvorskom sustavu, niti kada je u odgojnom zavodu, a niti kada su u maloljetničkom zatvoru. Nedostaje stručnog kadra, nema dovoljno različitih programa, kvaliteta smještaja i lokacije su neadekvatne. Ne vodi se sustavna politika procjena potreba i stvarnih mogućnosti.“

Poseban su problem maloljetnici s psihofizičkim oštećenjima kojima, prema zakonu, *sud može umjesto upućivanja u odgojnu ustanovu ili odgojni zavod izreći mjeru upućivanja u posebnu odgojnu ustanovu*. Ali, u Hrvatskoj ne postoje „posebne odgojne ustanove“, tako da djeca završavaju u istražnim zatvorima i odgojnim zavodima te su tu prebačeni na brigu osoblja kojem pak nedostaje stručni kadar.

Slijedila je Pravobraniteljica za djecu. U svibnju je na mrežnim stranicama njezinog Ureda osvanulo novo izvješće o radu za 2023. godinu – što su sve poduzeli pri zaštiti maloljetnih počinitelja kaznenih djela; po pitanju „zaštita prava djece u sukobu sa zakonom“ tako je izašao ne puno drugačiji izvještaj od onih objavljenih posljednjih desetak godina pa se postavlja pitanje što je Ured Pravobraniteljice za djecu uspio promijeniti kad je u pitanju upravo ta populacija. Npr. sažetak izvješća iz 2012. ne razlikuje previše od najnovijega pa je tako prije 14 godina sumirano: „Najdrastičnije kršenje pravosudnih prava predstavlja izvršenje mjere istražnog zatvora koje nije u skladu s međunarodnim standardima i nacionalnim propisima. Djeca su smještena u sobama s punoljetnim počiniteljima kaznenih djela, nisu obuhvaćena planskim tretmanom, a prekidaju i školovanje. Problem je dodatno naglašen kad postupak traje više mjeseci, ponekad i godinu dana. Na tu smo situaciju u više navrata upozoravali nadležna tijela, no pitanje istražnog zatvora još nije adekvatno riješeno. Zatražili smo i osnivanje zatvorene zavodske ustanove koju predviđa novi ZSM, a u koju bi djeca trebala biti upućena prilikom lišenja slobode za vrijeme trajanja kaznenog postupka.“, govorili su iz Ureda 2012. godine.

Ne kažemo da Ured *copy/pastea* sažetke izvješća, dapače, njegov je utjecaj velik te kad nekog „uzmu za zub“ problem biva promptno riješen, ali konstantno pisanje o „problemu istražnog zatvora i osnivanju zatvorenih zavodskih ustanova“ iz godine u godinu nije urodilo plodom, što zabrinjava, jer se najveći rast prijava bilježi u području pravosudno – zaštitnih prava. Također iz Ureda Pravobraniteljice potvrdili su kako se broj kaznenih djela koja počinu maloljetnici sve više povećava.

Opravljanje razloga zašto ne postoje zatvorene zatvorske jedinice dobili smo iz Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa i uprave. Čine sve što mogu, a njihov odgovor i ima smisla. „S obzirom na broj maloljetnika u istražnom zatvoru teško bi bilo organizirati takve zavodske jedinice u svakoj županiji, jer bi to značilo da je jedan maloljetnik mjesecima možda sam u toj ustanovi. Želimo za maloljetnike osigurati humane uvjete – oni trebaju imati interakciju ne samo s osobljem nego i s drugim maloljetnicima. Zamislite sad jednu takvu zavodsku jedinicu u Dubrovniku. S kim bi boravio taj maloljetnik koji se pojavi u istražnom zatvoru jedan u dvije ili tri godine? Ili, primjerice, kada je riječ o maloljetnicama, kojih je još manje, a koje ne mogu biti smještene s maloljetnicima muškog spola.“

Pravobraniteljica za djecu također tvrdi kako se u istražnom zatvoru gubi pravo na učenje. Iz UZSP-a odgovaraju: „Što se tiče obrazovanja, možemo ga osigurati u onoj mjeri u kojoj je to moguće. Maloljetnik može dobiti knjige, može učiti i dobiti pomoć u učenju, međutim ako ide u srednju školu čiji program obrazovanja ne omogućuje da na daljinu polazi nastavu ili polaže ispit, onda mi tu ništa ne možemo. *Online* nastava ovisi o tome postoji li kroz zakonski okvir koji definira obrazovanje mogućnost da se ono provede *online*, odnosno da se konkretni program obrazovanja može provesti *online*. Znači vi određene tečajeve, kvalifikacije, prekvalifikacije možete organizirati *online*, međutim srednje škole će vam reći da se program obrazovanja ne može provesti u potpunosti *online*. Dakle, ovisi i zakonskom okviru te o drugoj strani, ne ovisi samo o zatvorskom sustavu. Mi možemo osigurati tehničke preduvjete za *online* nastavu, ali je pitanje programa obrazovanja omogućuje li završavanje obrazovanja na takav način.“

***Plavci* su za davanje druge prilike**

U MUP kažu kako je važno naglasiti da kaznenopravna reakcija prema mladim počiniteljima kažnjivih radnji u Republici Hrvatskoj počiva na načelu „pružanja nove prilike“, a ne „odmazde“, slijedom čega se usklađuju i standardi policijskih pristupa i postupanja prema djeci. „Recidivizam počinitelja kažnjivih radnji važan je čimbenik u kreiranju policijskih taktika i pristupa prema djetetu koje se dovodi u vezu s počinjenjem kažnjive radnje. U ovom djelu policijskih izvida policijski službenici za mladež prikupljaju podatke o obiteljskim i osobnim prilikama djeteta. U okolnostima kad se asocijalno ponašanje djeteta (uključivo i kriminalno ponašanje) povezuje sa zanemarivanjem njegove skrbi od strane roditelja ili drugih osoba, policijski službenici imaju osnovu provesti izvide u području njegove kaznenopravne zaštite.“, kaže **mr. sc. Josipović**.

Ima još problematike na koje nam je iz Ministarstva pravosuđa i uprave odgovorila državna tajnica **Vedrana Šimundža**. „U praksi se pojavljuje problem pronalaska medicinskih kadrova koji su voljni doći raditi u zatvorsku bolnicu, jer je to rad sa specifičnim pacijentima. Pogotovo je problem pronalaska psihijatra koji bi bio specijaliziran za rad s djecom i maloljetnicima. U tom smislu, ako bi se razmotrila mogućnost da Zatvorska bolnica formalno postane dio zdravstvenog sustava, o čemu je ovo Ministarstvo vodilo razgovore s Ministarstvom zdravstva u nekoliko navrata, možda bi se i taj problem na jednostavniji način riješio. Upravo je Ministarstvo zdravstva to koje bi po svojim propisima trebalo osigurati i odrediti koje psihijatrijske ustanove su prikladne da prime forenzičke bolesnike.“

I tu dolazimo do spomenutog ministarstva koje se zaista, u najmanju ruku, nonšalantno odnosi i prema prozivanju i prema problemima. Nije ih potrebno citirati, jer nisu odgovarali na postavljena pitanja već su pisali kako, primjerice, covid loše utječe na tinejdžere. Jedino su ponovili informaciju koja u medijima kruži već neko vrijeme: „Po završetku radova koji se očekuje tijekom 2024. godine Neuropsihijatrijska bolnica „Dr. Ivan Barbot“ Popovača bit će specijalizirana ustanova za smještaj i liječenje maloljetnih osoba koje su počinile kazneno djelo u stanju neubrojivosti, uz ispunjavanje svih potrebnih zakonskih uvjeta za liječenje djece odvojeno od odraslih osoba.“ O njima nitko nije

želio govoriti, ni psihijatri, ni bivši ravnatelji bolnica, od kojih je jedan čak odgovorio: „Ne smijem govoriti kako smo se kreativno snalazili kada bi smještaj maloljetnih počinitelja kaznenih djela koji su nebrojivi postao problem, ubili bi me“.

Zato nam je oko pojmova nebrojivosti pomogao Izv. prof. dr. sc. **Tomislav Franić**, dr. med. psihijatar subspecijalist dječje, adolescentne i forenzičke psihijatrije iz Klinike za psihijatriju KBC Split / Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu, uz uvod kakav zasigurno niste očekivali. „Za sam početak bih istakao nešto izuzetno važno. Teme o kojima govorimo vezane su za počinjenja različitih kaznenih djela i psihičkom stanju osoba koja su ta djela počinila. Nadalje, ja sam psihijatar i netko bi čitajući ovaj tekst mogao povezati i staviti znak jednakosti između psihijatrije, psihičkih poremećaja i kriminala i agresije. To ni u kojem slučaju nije tako. Naprotiv, duševni bolesnici, odnosno osobe koje boluju od psihijatrijskih poremećaja, imaju dva do četiri puta veću šansu da oni budu žrtve, a ne počinitelji kaznenih djela. Što se kriminala tiče, ljudi koji nikad nisu posjetili psihijatra su u prosjeku značajno opasniji od onih koji su nekad posjećivali ili posjećuju psihijatra.“, kao uvod u intervju izjavio je doktor Franić.

Odgojni zavod u Turopolju – očekujte neočekivano

Slijedio je odlazak u Odgojni zavod u Turopolju. Vanjska teretana s vrećama za boks, košarkaško igralište, izrade prekrasnih mozaika – svakodnevica je 39 štićenika od kojih je trećina prebačena iz nekog manje sigurnog mjesta – poput raznih domova. I upravitelj **Franjić** i psihologinja **Franjić – Nađ** (nisu brat i sestra niti su u braku, samo dijele prezime) ukratko za probleme kažu: „To od nekud dolazi“. I tu možda dolazimo do pravog problema. Ako je dijete odraslo u agresivnoj obitelji, ono ne vidi pravilan obrazac ponašanja i najvjerojatnije će već u osnovnoj školi početi raditi probleme. „Majka obično igra ključnu ulogu u razvoju djeteta, ali isto tako je važna i uloga oca, obitelji, okoline i društvenih faktora.“, kaže psihologinja Bernardica Franjić –Nađ. I Tamara Martinčević, voditeljica Odjela tretmana i obrazovanja, ističe: „Ono što je bitno u radu s takvom populacijom je pokazati im da su bitni, da nisu nevidljivi, da ih se uvažava i čuje. Međutim, to uvažavanje ne odnosi se na neprihvatljive oblike ponašanja nego na njih kao osobe.“

Pitali smo i što je s ADHD-ovcima, jer je nedostatak razumijevanja od strane školskog sustava gotovo „potjerao“ dobar dio djece s takvim i sličnim problemima u devijantno ponašanje. I sami ste sigurno sjedili u razredu s djetetom ili više njih koje bi imalo poremećaj koncentracije, koje ne bi moglo pratiti nastavu čak ni onoliko koliko traje školski sat te bi „izazivalo“; bilo učiteljicu bilo druge kolege. Takve situacije obično bi završavale razgovorom s ravnateljem koji bi se ponavljali, što bi najprije dovelo do izostanaka iz škole, jer se djetetu više nije dalo slušati od odraslih jedno te isto i nije uviđalo problem (a kako i bi s, primjerice, 10 -15 godina), te na kraju i najvjerojatnije – došlo bi do isključenja iz škole, a njegov daljnji put doveo bi ga možda i do Odgojnog zavoda. Profesorica **Martinčević** ne vidi problem u samom ADHD-u kao takvom, nego u činjenici da se običan poremećaj pažnje nije na vrijeme detektirao i djetetu se nije pomoglo. Dobra je vijest da je današnji sustav školstva po ovom pitanju puno osvješteniji nego prije, međutim roditeljska skrb,

komunikacija s djetetom, povjerenje u odnosu roditelj – dijete nužni su za anuliranje mogućnosti razvijanja rizičnih ponašanja, naglašava.

I drugi sugovornici koje smo susreli prilikom posjete Odgojnom zavodu u Turopolju s jednakim entuzijazmom govore o svom radu s njegovim štićenicima. Profesorica kemije i biologije, **Nevenka Mišević**, s ponosom nam pokazuje biljku koju već dvadeset godina njeguju njeni učenici, kao i njihove različite kreativne radove, a **Božidar Mikulčić**, voditelj knjižnice, koji sa svojom šiltericom, cargo hlačama i crnom mačkom u krilu više djeluje kao vlasnik striparnice, govori nam o listama čekanja na popularne knjige i dečkima od kojih nikada ništa ružno nije doživio. Potvrđuju nam se riječi voditelja Odjela osiguranja, inače magistra kriminalistike, **Anđelka Dundića**, da se od svih radnih mjesta u kaznenim tijelima u Zavodu najbolje osjeća, jer osim eventualne neugodnosti zbog povremenog pokušaja bijega nekog od štićenika, nije imao nikakvih ružnih događaja ni situacija, a suradnja sa svim kolegama je fantastična. Zaključujemo da je timski rad, koji nam je kao predispoziciju funkcioniranja Zavoda naglašavao upravitelj Franjić, ovdje očigledno uspješno na djelu. „Posao je težak“ rekla nam je Tamara Martinčević, „ali ne može se ne raditi, i važno je baviti se maloljetnicima, važno je mladim ljudima koji su u nekom momentu života skrenuli u krivom smjeru da im se da šansa i podrži ih da krenu u jednom pozitivnom pravcu; da se ostvare i da budu zadovoljni svojim životom.“.

Ima li *happy enda*?

O „postpenalnim problemima“ zato smo popričali s **Larisom Gornik**, kao predstavnicom Hrvatskog zavoda za socijalni rad, koja je odmah na početku rekla kako se provodi tretmanski rad s mladima u riziku i poteškoćama u ponašanju neovisno jesu li ujedno počinitelji kaznenih ili prekršajnih djela, za razliku od sustava pravosuđa u koji se uključuju samo počinitelji. „Velik dio odgojnih mjera koje sud izriče maloljetnim ili mlađim punoljetnim počiniteljima kaznenih djela (osim mjere upućivanja u odgojni zavod i pojedinih posebnih obaveza), provodi se u sustavu socijalne skrbi i u lokalnoj zajednici, otvorenog je tipa, bez prisustva pravosudne policije te njihovo provođenje koordinira HZSR. Stručni radnici Područnog ureda HZSR uključeni su u rad s maloljetnikom i njegovom obitelji od pokretanja kaznene prijave, tj. početka kaznenog postupka prema maloljetniku, često i prije, te su u redovnom kontaktu s maloljetnikom i Odgojnim zavodom tijekom provođenja mjere.“

Uz HZSR puštenima na slobodu pomažu i civilne udruge koje muče krpanja novcem. Ženska udruga Karlovac „Korak“, čiji je rad prepoznat sa više razina, trenutno formalnim partnerstvom putem trogodišnjeg programa surađuje i s Područnim uredom Ogulin i Slunj, a neformalno i s Područnim uredom Duga Resa. „Htjeli bi Vam skrenuti pažnju na to kako nismo jedini koji se bave izvršavanjem posebne obveze *individualnog ili skupnog psihosocijalnog tretmana u savjetovalištu za mlade*“, kaže predsjednica udruge **Mirjana Duduković**. *Summa summarum* onoga što se radi s maloljetnim počiniteljima kaznenih djela je nastojanje da se smanje recidivi, ali u „Koraku“ naglašavaju da su mogućnosti puno šire. Naime, radi se o osobama s raznim problemima te se u konačnici povremeno radi i s osobama iz okruženja počinitelja kaznenih djela. Konkretni ciljevi provođenja ove mjere posebne obveze namijenjene mladima jest da uz smanjenje recidiva u kaznenim djelima pokušavaju pomoći mladima u prevladavanju manifestiranih teškoća (primjerice u školovanju, poticanje na kvalitetno korištenje slobodnog vremena ili reduciranje neugodnih emocija). Trude se, zatim, poboljšati obiteljsku komunikaciju, ojačati socijalnu mrežu i samopouzdanje. „Sukladno tome, pružanjem usluge pojedinačnog ili skupnog psihosocijalnog tretmana u savjetovalištu za mlade pruža se i zajednici ono što joj nedostaje te mladima omogućuje drugačija perspektiva na budućnost koja za njih može imati bolje prilike. Ovim načinom rada se prevencija delinkventnog ponašanja odražava i na cjelokupno društvo, jer mladi koji prođu psihosocijalni tretman imaju veći potencijal kvalitetnije doprinositi zajednici u kojoj žive te se nerijetko zaposle ili volontiraju.“, objašnjava predsjednica Udruge Duduković.

Popričali smo i s dvije osobe koje je sustav „popravljao“. Pitali smo sugovornike, od kojih je jedan proveo dvije godine u domu za maloljetnike, a drugi je u 21. godini kao mlađi punoljetnik osuđen na četiri godine Golog Otoka, kako bi im životi izgledali da nije bilo tih sankcija.

Zvonimir Hodak, prvi haški odvjetnik, jedan od naših najpoznatijih branitelja kaznenog prava i uspješni kolumnist, kaže da je upravo u Domu u Ravnoj Gori otkrio svoju ljubav prema pripovijedanju, iz koje su se rodile i sadašnje uspješne i vrlo čitane kolumne, jer je u hladnoj spavaonici svojim brojnim cimerima svaku večer pričao o gangsterskim filmovima na koje je bježao da ne mora u školu, što je i bio glavni razlog njegovog smještanja u dom. S druge pak strane, sugovornik kojeg smo radi zaštite identiteta nazvali Gospodin, jedno od vodećih lica regionalnog podzemlja (podaci poznati autorici), iako kaže da je zadovoljan svojim životom, odlučno tvrdi kako nikada ne bi postao „faca iz kriminalnog miljea“ da nije bilo Golog Otoka. Na njih je dvojicu, očigledno, sustav imao sasvim suprotan učinak.

No, što je s onima koji nisu „ni luk jeli ni luk mirisali“, koji su se bez ikakve svoje krivice našli izloženi posljedicama (ne)funkcioniranja sustava? O tome kako je biti žrtva sekundarne traumatizacije razgovarali smo s rođakinjom kriminalca koji je često gostovao u Crnoj kronici. Za potrebe razgovora njega smo nazvali Rođak, a nju Ivana (podaci poznati autorici). Gospođa Ivana je imala nesreću, živeći gotovo pola stoljeća u obiteljskoj kući „pod istim krovom“ s Rođakom, iz prvog reda pratiti njegov neslavni razvoj od maloljetnog kvartovskog *bullyja*, osuđenog na popravni dom, do ubojitog, beskrupuloznog razbojnika i ovisnika od kojeg je strepio ne samo njegov kvart, nego i svi koji su s njime imali bilo kakav kontakt. Govorila nam je o tome koliki bi strah prožimao nju i njenu obitelj kad god Rođak ne bi bio u zatvoru. Situacija je eskalirala kad se konačno obrušio na nju i njenu djecu, prijeteci nožem, te ga je po tko zna koji puta odvela policija. No, ni tu nije bio kraj strahu. Rođak je kratko boravio u zatvoru, jer je sudac zaključio kako je sad već ostario pa neće više nikoga napadati (recidivist od pedeset i nešto godina!, op.a.), a Ivani i djeci je sustav velikodušno ponudio smještaj u sigurnu kuću (!). Odbili su, ostali u svom domu, i s najvećom se strepnjom neprestance osvrtni preko ramena, sve dok do njih nije došla vijest da je Rođak iznenada nesretnim slučajem preminuo. Ivanine nas riječi podsjećaju na ono što smo čuli u Turopolju: „Rođak je primjer nekoga tko je mogao i imao kapacitete živjeti drugačije. Nanio je veliku štetu i sebi i svojoj okolini, i cijelom društvu. U tom sustavu, koji ga se dohvatio još u osnovnoj školi, nije prepoznato da će on izaći ne kao bolja, nego kao gora osoba. Da je doma osjetio toplinu, da su mu roditelji pokazali svojim primjerom što znači pokajati se, razumjeti, oprostiti... možda bi sve drugačije ispalo. On se osjetio odbačenim od roditelja i okrenuo se tamo gdje će biti prihvaćen. Mi kao roditelji svojoj djeci moramo postavljati granice, ali moramo i pružati podršku kada pogriješe. Mi moramo biti oni kojima se obraćaju, i u lijepim i u ružnim situacijama života. Institucije mogu pomoći, ali odgoj u obitelji prvi je i osnovni ključ.“

I tu se vraćamo na početak. Kako popraviti sustav za popravljanje? Bi li posebne odgojne ustanove zaista pomogle ili bi izoliranost još više naškoldila maloljetnicima? Hoće li zaista do kraja godine profunkcionirati odjel u Popovači za maloljetne počinitelje kaznenih djela koji su neubrojivi/samoskrivljeno neubrojivi ili bitno smanjeno ubrojivi, i koji se sad smještaju po Zavodima? Hoće li osoblje koje se bavi maloljetnicima biti bolje opremljeno i kada će se više uspostaviti stručni kadar? Hoće li Ministarstvo zdravstva konačno početi transparentno rješavati probleme? Hoće li civilne udruge dobiti više sredstava kako bi brinuli o postpenalnoj brizi? Na ta i još tisuću potpitanja traži se odgovor kako bi najosjetljivija populacija zaista reagirala kao rehabilitirana.

Završit ćemo riječima Gospodina o zatvaranju maloljetnika: „Koliko god ljudi mislili da je to nekakva rehabilitacija i nekakva prilagodba na život, **usmjeri Vas u krivom smjeru**. Ja nisam bio tamo da bih se družio s dečkima koji idu na faks ili u školu, i da pričamo o normalnim stvarima. Ovdje neću reći 24 sata, ali slušaš stalno o nekakvim ljudima koje oni idealiziraju, i o nekakvim podvizima koji su ukrašeni. Joj, sad kad izađem van bit ću toliko pametniji, opasniji, i sad ću ja svima njima pokazati. U principu te usmjeri i tokom vremena – u provedene 4 godine stvoriš nekakva prijateljstva, neke veze s ljudima s kojima se, naravno, nastaviš družiti...”

Tako ispada da su i Hodaku i Gospodinu institucije pomogle, samo svakome na potpuno suprotnim polovima. Gospodin je stekao nove prijatelje s kojima se upušta u kaznena djela, a Zvonko Hodak je razvio svoju ljubav prema pripovijedanju. Priča kao sa filma, samo još uvijek ne nalazimo pouku.

Lana Petö Kujundžić: Djeci nije mjesto u zatvorskom sustavu

Kako popraviti sustav za popravljanje – maloljetni delinkventi između hormona i rešetaka (1)

Zašto se događa ogroman skok kaznenih djela koja su počinili maloljetnici? Pravobraniteljica za djecu: Izostaju europski standardi za maloljetnike kada je u pitanju istražni zatvor

Pravobraniteljica za djecu, Helena Pirnat-Dragičević, u svom izvješću za 2023. godinu istaknula je da se sustav zaštite djece u pravosudnim postupcima nije bitno unaprijedio, unatoč dugogodišnjim upozorenjima na nedostatke, kao što su neprikladan istražni zatvor za maloljetnike i nedostatak adekvatnih ustanovama za njihovo smještanje. U izvješću je također zabilježeno značajno povećanje broja kaznenih djela koja počinje maloljetnici, što ukazuje na potrebu za poboljšanjem preventivnih mjera i edukacije stručnjaka koji rade s tom populacijom

UZSP: Da se sluša zakon o zatvorskim zavodima, maloljetnici bi boravili sami na neodređeno vrijeme

Kakvi su uvjeti u hrvatskim zatvorima za maloljetnike? Stručnjakinja nam je otkrila kako stvari stoje

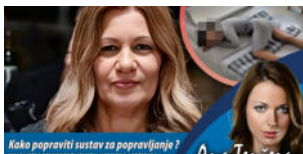
Koja je razlika pri "lovu" na maloljetnog počinitelja u odnosu na odraslu osobu? Josipović: "Postupak policije prema osumnjičenom djetetu mora biti obazriv"

Prevenција kaznenih djela među djecom i mladima ključan je aspekt rada policije, s posebnim fokusom na rizična ponašanja i štetne utjecaje u društvu

Vedrana Šimundža: Ministarstvo zdravstva mora osigurati i odrediti koje su psihijatrijske ustanove prikladne primiti forenzičke bolesnike

Državna tajnica Vedrana Šimundža, s bogatim iskustvom kao sutkinja i pomoćnica ministra, ističe izazove vezane uz tretman maloljetnika u zatvorskom sustavu, uključujući neadekvatne uvjete i nedostatak stručnog kadra, te naglašava potrebu za multidisciplinarnim pristupom i prilagodbom pravosudnih mjera. Ujedno, projekt "Barnahus" smatra ključnim za poboljšanje zaštite djece žrtava, pružajući cjelovitu podršku unutar jedinstvenog sustava

Smješteni u nehumanim uvjetima: Zašto struka (uglavnom) šuti o neubrojivim maloljetnicima koji su počinili kazneno djelo?

U Republici Hrvatskoj ne postoji dovoljno specijaliziranih zdravstvenih ustanova za prisilni smještaj i liječenje neubrojivih maloljetnika, pa su oni često smješteni s odraslim osobama u neprimjerenim uvjetima. Ministarstvo zdravstva trenutno radi na adaptaciji Neuropsihijatrijske bolnice „Dr. Ivan Barbot“ Popovača kako bi se osigurao odgovarajući smještaj za te maloljetnike, uz odvajanje od odraslih pacijenata

Što je ubrojivost, a što neubrojivost? Splitski psihijatar detaljno pojašnjava i otkriva zapanjujuće informacije: "Broj maloljetnika koji su prošli kroz moju praksu varira, ali svaki slučaj je jedinstven i zahtjeva individualni pristup"

Razjasnio nam je neke medicinske aspekte pojmova neubrojivost i ubrojivost

 DALMACIJA DANAS

Upravitelj Odgojnog zavoda u Turopolju otkrio nam je zapanjujuće detalje iz života maloljetnika: "Najteža djela su s elementima nasilja, kao što su razbojništva i tjelesne ozljede, pa ubojstva u pokušaju..."

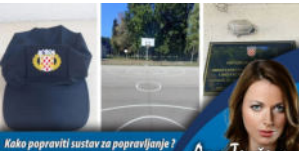

"Želimo im što više oplemeniti život te boravak učiniti što ugodnijim", opisuje nam upravitelj. Što je još otkrio za Dalmaciju Danas, pročitajte u nastavku

 DALMACIJA DANAS

Nije uvijek "ugodno radno okruženje" s maloljetnim počiniteljima kaznenih djela. U posjedu smo nepravomoćne presude Općinskog suda s jadranske obale: "Udarit ću te, ubit ću te, znam gdje parkiraš, razbit ću ti auto..."

Voditelj sigurnosti Odgojnog zavoda u Turopolju nam otkriva: "Od svih radnih mjesta u kaznenim tijelima, ovdje se najbolje osjećam". Evo što smo još doznali

 DALMACIJA DANAS

Psihologinja Odgojnog zavoda u Turopolju: "Kad se osjećaju zanemarenima ili nevidljivima, neka djeca mogu početi isprobavati granice"

"Kako popraviti sustav za popravljanje – maloljetni delinkventi između hormona i rešetaka"

 DALMACIJA DANAS

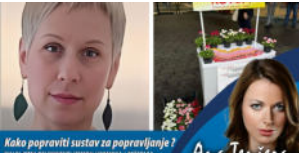
Žena koja ima jako težak, specifičan i vrlo delikatan posao. Tamara Martinčević: "Kako rad s mladim prijestupnicima mijenja živote? Nisu nevidljivi, svaka promjena vrijedi truda!"

Kako popraviti sustav za popravljanje – maloljetni delinkventi između hormona i rešetaka (11)

Koliko je Hrvatska spremna pomoći mladima nakon kazne? Stručnjaci upozoravaju na ozbiljne propuste

Hrvatski zavod za socijalni rad (HZSR) brine se o maloljetnicima i mlađim punoljetnicima nakon što izađu iz odgojnih zavoda, pomažući im da se lakše vrate u svakodnevni život

OTVORIO NAM JE DUŠU Ovo je skrivena prošlost odvjetnika Zvonimira Hodaka: Krv, batine i borba za preživljavanje u popravnom domu

Zastrašujuća priča iz djetinjstva slavnog odvjetnika: Kako su batine i preživljavanje oblikovali Zvonimira Hodaka. Dalmacija Danas vam donosi veliki intervju prvog hrvatskog odvjetnika u Haagu na Međunarodnom sudu za ratne zločine počinjene na području bivše

Jugoslavije

"Gospodin" bez dlake na jeziku: "Već s 21 sam napravio piz***ju. Da nisam prošao kaznu na Golom otoku, ne bih postao kriminalac"

Intervju je napravljen sa strogim mjerama o tajnosti sugovornika koji ima i legalan posao kao kulisu, ali je po osudama, žrtvama, a i vlastitom priznanju – kriminalac. Zvat ćemo ga „Gospodin“. Do njega smo došli preko jednog od trojice najjačih odvjetnika u državi, njegovu si tarifu Gospodin može priuštiti. Imali smo stroge upute za pitanja, jer se Gospodin upravo u vrijeme davanja ovog intervjuja opet „smiješio“ sa stranica Crne kronike dnevnih novina. Donosimo vam novu priču iz našeg serijala članaka

Gospođa Ivana otkrila nam je potresne i uznemirujuće detalje. Kakav je život u sjeni kriminalca? "Neopisiv strah nas je progonio svaki dan, sve dok je bio na slobodi"

Kako je obitelj propala zbog jednog člana? "Balansirali smo između straha i očaja, a on je uništavao sve oko sebe"

Članak je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti

Moja reakcija na članak je...

NAPIŠI, DOJAVI, SLIKAJ,
UKAŽI... BUDI DIO NAS.

GRADA

OD 17. DO 31.
LISTOPADA

KONČAR
beko

gorenje
CANDY

Hisense
Haier

NAJČITANIJE VIJESTI

